

RAPPORT 267

Archeologische begeleiding van de aanleg van een erosiepoel aan de Sint-Antoniussteeg te Veldwezelt

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van Crommen bvba

Hanne De Langhe en Patrick Reygel
Februari 2016

ARON-RAPPORT 267

ARCHEOLOGISCHE BEGELEIDING VAN DE AANLEG VAN EEN EROSIEPOEL AAN DE SINT-ANTONIUSSTEEG TE VELDWEZELT

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN CROMMEN BVBA

Hanne De Langhe & Patrick Reygel

Tongeren
2016

Opgraving ☒	Prospectie ☐
Vergunningsnummer:	2016/029 en 2016/029(2)
Naam aanvrager:	Elke Wesemael
Naam site:	Lanaken, Sint-Antoniussteeg/Leonard Moorsstraat

Colofon

ARON rapport nr 267 - Archeologische begeleiding van de aanleg van een erosiepoel aan de Sint-Antoniussteeg te Veldwezelt

Opdrachtgever: Crommen bvba

Projectleiding: Elke Wesemael

Uitvoering veldwerk: Patrick Reygel, Hanne De Langhe en Joris Steegmans

Auteurs: Hanne De Langhe en Patrick Reygel

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2016/12.651/8

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

© ARON bvba, Archeologisch projectbureau, 2016

Inhoudstafel

Inleiding	1
1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	4
1.3 Eerder archeologisch onderzoek.....	6
2. Het archeologisch onderzoek.....	7
2.1 Doelstelling.....	7
2.2 Verloop.....	7
2.3 Methodiek.....	7
3. Onderzoeksresultaten.....	8
3.1 Gaafheid van het terrein	8
3.2 Bodemopbouw.....	8
3.3 De archeologische sporen en vondsten	8
Conclusie.....	11

Bibliografie

Bijlagen

- Bijlage 1: Administratieve gegevens
- Bijlage 2: Lijst met afkortingen
- Bijlage 3: Tijdstabel
- Bijlage 4: Sporenlijst
- Bijlage 5: Vondstenlijst
- Bijlage 6: Fotolijst
- Bijlage 7: Overzichtsplaan
- Bijlage 8: Ontwerpplan
- Bijlage 9: Profielen en coupes
- Bijlage 10: Vergunning

Inleiding

In het kader van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, adviseerde het *Agentschap Onroerend Erfgoed* om een archeologische begeleiding van de werken op de hoek van de Sint-Antoniussteeg en de Leonard Moorsstraat te Veldwezelt (Lanaken) te laten plaatsvinden. De geplande werken betroffen de aanleg van een dam en het uitgraven van een erosiepoel, wat een bedreiging van het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed betekende.

Dit onderzoek, in opdracht van *Crommen bvba*, werd op 25 en 26 februari 2016 uitgevoerd door het archeologisch projectbureau *ARON bvba* uit Tongeren.

Het onderzoek bracht in totaal 6 sporen aan het licht. Het betrof voornamelijk sporen die betrekking hadden op een post-middeleeuwse weg.

Afb. 1. Globale situering van het onderzoeksgebied op de kaart van België (NGI, 2002)

1. Het onderzoeksgebied

1. 1. Algemene situering

Het onderzoeksgebied ligt binnen het grondgebied van het dorp Veldwezelt, een deelgemeente van Lanaken in de provincie Limburg. Het terrein situeert zich ten noordwesten van de kruising van de Sint-Antoniussteeg en de Leonard Moorsstraat en omvat perceel 402b (deel) van het kadaster van Lanaken (afdeling 5, sectie A). De geplande werken betroffen de aanleg van een dam en het uitgraven van een erosiepoel, waarbij een zone van ca. 495m² bodem verstoord zou worden. Het onderzoeksterrein was tot vlak voor het onderzoek in gebruik als landbouwgrond (Afb. 2).

Afb. 2: Orthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Geopunt/QGis).

Het terrein situeert zich op de zuidoostelijke helling van een plateau waarvan het hoogste punt, de Sint-Antoniusberg, een hoogte bereikt van ca. 87,5 m TAW. Het onderzoeksterrein zelf daalt in zuidelijke richting, van ca. 75,92 m TAW in het noordwesten tot ca. 75,59 m TAW in het zuidoosten. Ca. 220 m ten zuiden stroomt de Lossingsbeek, die in oostelijke richting in het Albertkanaal uitmondt.

Het onderzoeksterrein is geografisch gezien in Droog-Haspengouw gelegen. Tijdens het Laat-Krijt kende het gebied ten noordwesten van de Ardennen-Eifel-as een algemene transgressieve fase en werd bedekt met aanvankelijke continentale en kustnabije mariene zanden en kleien en later dikke pakketten krijt. Deze sedimentatie ging tijdens het Tertiair door, waarbij zeespiegelschommelingen en tektonische bewegingen zorgden voor een complexe opeenvolging van mariene en continentale zanden, kleien, mergel en krijt.¹ Het tertiaire substraat dat ter hoogte van het onderzoeksterrein aanwezig is, behoort volgens de overzichtskaart tertiairgeologie tot de *Formatie van Borgloon*. Op het kaartblad Tongeren bestaat de continentale *Formatie van Borgloon* hoofdzakelijk uit het *Lid van Henis*. Het *Lid van Henis* bestaat uit een zwarte vette klei met resten van brakwaterschelpen zoals *Cerithium*, *Cytherea* en *Cyrena*. Af en toe worden zwarte lignietrijke horizonten aangetroffen. Soms wordt de klei afgewisseld met grijsgroen fijn micahoudend zand.²

Tijdens het Plioceen eindigden de transgressieve fases en werd het gebied voorgoed boven zeeniveau geheven. Een aanzienlijke erosie modelleerde het landschap dat door de Quartaire bedekking, bestaande uit eolische lemen en zanden en uit alluviale zanden en grinden van de Maas, zijn huidig uitzicht kreeg.³

Bodemkundig wordt deze streek gekenmerkt door droge leembodems. Leembodems zijn eolische afzettingen (afgezet door de wind) uit de ijstijden. In deze zeer koude periodes was vegetatie op onze breedtegraad spaarzaam, en had de wind vrij spel. In Droog-Haspengouw werd zo op sommige plaatsen tot 10m leem (löss - een partikel van <0,05mm) afgezet. Het (zand)leemdek in de regio heeft volgens de quartair geologische kaart ter hoogte van het onderzoeksgebied een dikte van ca. 4 tot 10 m. Het vroegste leempakket (de Henegouwenleem) heeft zich gevormd in het Saalien. Deze leem is zandig en heeft een rood-beige-lichtgrijze kleur met neerslag van mangaan. Tijdens het Eem wordt hier ook op sommige plaatsen de zogenaamde *Rocourtbodem* (roodkleurig) gevormd. Deze donkerdere gekleurde laag is het resultaat van een bodemontwikkeling die gelieerd wordt aan een wat warmere periode (gemiddeld 14°C warmer dan nu), het Eem-interglaciaal, en wordt gezien als een marker tussen deze periode en het vroege Weichseliaan.⁴ Het is ook in deze wat gunstigere omstandigheden dat in de leemstreek de eerste menselijke aanwezigheid is vast te stellen (*Homo Neanderthalensis*).⁵

Aan het einde van de laatste ijstijd (Weichseliaan) worden op de *Rocourtbodem* de Haspengouw-leempakketen grotendeels eolisch afgezet, dit is een gelaagde löss met een iets grijzere kleur. In deze bodems komen talrijke vorstbodems voor en ontwikkelt zich later de *bodem van Kesselt*.⁶ De talrijke vorstwiggen in deze gelaagde leem zijn gevormd door een koud en nat klimaat.⁷ De *bodem van Kesselt* kan beschouwd worden als een overgang van grijze naar meer gele leem met een gelaagd karakter ten gevolge van talrijke verspoelingen in een koud en vochtig klimaat (karakteristieke tongen).⁸ Hierop komt een bruine, korrelige löss, afgezet in een droog en koud klimaat, de Brabantleem genoemd. Tijdens de Bølling vormde zich in deze leembodem een textuur B-horizont (Bt-horizont). In de bovenkant hiervan ontstonden tijdens de koude midden en jonge Drias perioden ten gevolge van het vries-dooi grote vorstbarsten, die later opgevuld zijn geraakt met eluviaal materiaal (cryoturbatie).⁹ Het resultaat is een fragipanachtige polygonale structuur. Deze textuur is weinig waterdoorlatend, met als gevolg dat er waterstagnatie optrad en roestvlekken werden gevormd.

Onder dit leempakket komen, door de aanwezigheid van de Maas en zijn vele oude en verlaten meanders grofzandige en grindrijke afzettingen voor. De erosie van de terrassen gebeurde onder interglaciale condities en de vorming van de terrassen nl. de opvulling van de gecreëerde alluviale vlakke, gebeurde tijdens de

¹ Verstraelen, A.; e.a. (2000), p. 10.

² Claes, S.; e.a. (2001), p. 25.

³ Verstraelen, A.; e.a. (2000), p. 10.

⁴ Vancampenhout K.; e.a. (2013), p. 118.

⁵ Bringmans, P. (2006).

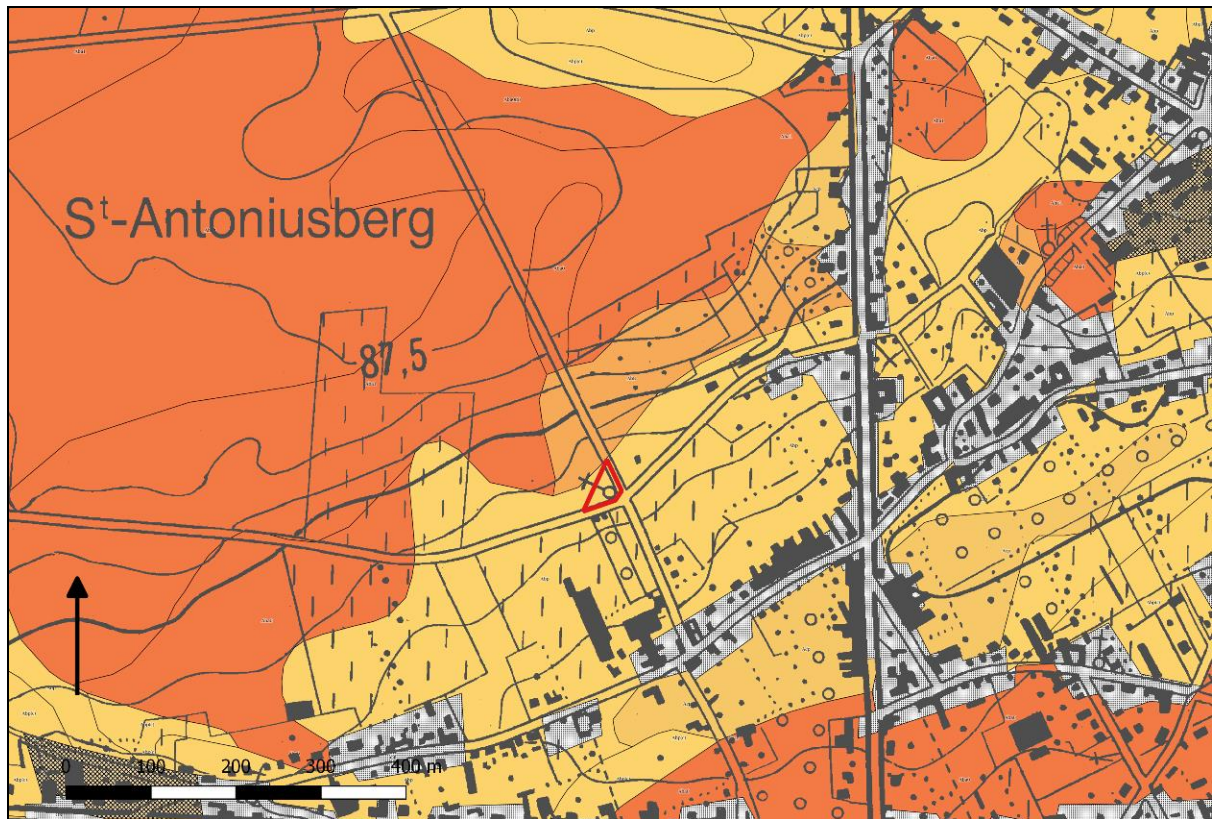
⁶ De Puydt, M. (2012) p. 10.

⁷ Mondelinge mededeling C. Cammaer, (*ACC Geology*).

⁸ Mondelinge mededeling C. Cammaer, (*ACC Geology*); De Puydt, M. (2012) p. 10. ; Vancampenhout K.; e.a. (2013), p. 121.

⁹ Vancampenhout K.; e.a. (2013), p. 121.

ijstijden. Ter hoogte van het onderzoeksterrein situeren de leemlagen zich op deze manier op de grindrijke afzettingen gekend als de *Grinden van Lanaken*.¹⁰

Afb. 3: De bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Bron: Geopunt/QGis).

Volgens de bodemkaart (Afb. 3) omvat het onderzoeksterrein een Abp-bodem (Afb. 3, *geel*), zijnde een droge bodem op leem zonder profielontwikkeling. Deze colluviale bodems bestaan uit leemmateriaal dat geërodeerd werd van de hoger liggende plateaugronden.¹¹ In het noorden wordt een AbB-bodem (Afb. 3, *lichtoranje*) gekarteerd, leemgronden met textuur B horizont of met structuur B horizont. Dit complex van sterk geërodeerde Aba gronden met een weinig duidelijke of zeer dunne textuur B horizont en gronden met oppervlakkig ontkalkte leem (structuur B horizont) worden aangetroffen op smalle stroken op de overgang van de lemige plateaugronden naar de droge colluviale depressiegronden, vooral aan de hellingbreuk van sterk aflopende depressiewanden. AbB wordt zo het meest aangetroffen op de zuid- tot westflank van de depressies, waar de erosie het sterkst is omdat na sneeuw- en vorstperiode de dooi het meest intens is. Het ontstaan van de asymmetrische vorm der meeste depressies en valleien zou daaraan te wijten zijn. Men moet eveneens aannemen dat de overheersende winden vanuit het westen tot het zuidwesten waaien en dat hiermee gepaard gaande slagregens de erosie in de hand werken.¹² Het substraat begint meestal tussen 20 en 80 cm.

Op de top van het plateau tenslotte, worden een Aba0 en Aba1-bodem (Afb. 3, *oranje-rood*) aangeduid, een droge leembodem met textuur B-horizont met respectievelijk een dikke (> 40 cm) of dunne (< 40 cm) A-horizont. De serie Aba ontwikkelde zich in het Pleistocene leemdek en vertoont onder de A-horizont een aan klei en sesquioxiden aangereikte textuur B-horizont. Deze Bt-horizont bestaat uit een bruine zware leem met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af.¹³

¹⁰ Claes, S.; e.a. (2001), p. 23-25

¹¹ Baeyens, L. (1968), p. 76-78.

¹² Ibid, p. 38-39.

¹³ Ibid, p. 34-35.

1.2 Historische achtergrond

Veldwezelt wordt voor het eerst vermeld in 1157 als 'Wiosello'. *Wezelt* zou afgeleid zijn van "Wisithja" een Germaanse verzamelnaam voor weiden.¹⁴

In de Romeinse tijd liep de heirbaan Tongeren-Nijmegen door het grondgebied van Veldwezelt, de exacte ligging hiervan is voor het overgrote deel van het traject echter nog onduidelijk.

Reeds in de 10de eeuw behoorde het dorp tot het domein van het O.L.-Vrouwkapittel van Maastricht. Later werden de heerlijke rechten verdeeld tussen het kapittel en de Graven van Loon, de latere prins-bisschoppen van Luik. Het Luikse deel van de heerlijkheid werd in 1680 in pand gegeven aan *A. Vaes*, in 1727 aan *J.E. de Foullon* en in 1763 aan *Baron de Stockem*.¹⁵

Op de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778) (Afb. 4) wordt Veldwezelt aangeduid als straatdorp. Het betreft een typisch Haspengouws landbouwdorp dat gedomineerd wordt door een aantal grote boerderijen. Het onderzoeksgebied kan ten westen van de dorpskern van Veldwezelt gesitueerd worden en behoorde toe aan Maastricht. Het stratennet in deze zone is slechts beperkt uitgebouwd, waardoor het onderzoeksterrein eerder moeilijk te situeren is. Wel zijn de huidige Sint-Antoniussteeg en de Leonard Moorsstraat te herkennen, centraal op de Sint-Antoniusheuvel. Het onderzoeksterrein kan op de kruising van deze twee wegen gesitueerd worden.

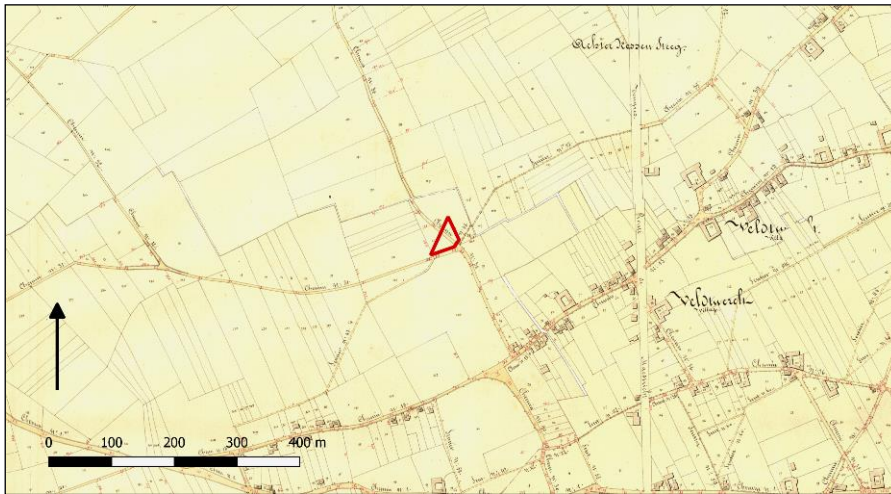
Afb. 4: Detail uit de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood), 1771-1777 (Bron: Geopunt/QGIS).

Een grote wijziging in het stratenpatroon van Veldwezelt werd veroorzaakt door de aanleg van de eerste steenwegen. Dit was onder meer het geval door de aanleg van de steenweg Tongeren-Maaseik (de huidige Kiezelweg ten westen van het onderzoeksterrein) in de eerste helft van de 19de eeuw, die duidelijk op de *Atlas der Buurtwegen* staat weergegeven (1841, Afb. 5). Het stratennet rondom het onderzoeksterrein is hierop ook beter uitgebouwd. Het terrein kan nu duidelijker op de hoek van de huidige Sint-Antoniussteeg (chemin nr. 30) en Leonard Moorsstraat (chemin nr. 31) gesitueerd worden. De Sint-Antoniussteeg loopt echter minder

¹⁴ http://www.lanaken.be/Bestuur/Over_Lanaken/Deelgemeenten

¹⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/20371>

rechtlijnig en dwarst het terrein. Het onderzoeksterrein is onbebouwd. Eenzelfde situatie is waar te nemen op de *Vandermaelenkaart* (ca. 1850, Afb. 6) en de topografische kaarten van 1873, 1904 en 1939 (Afb. 7). Op de kaart van 1981 (Afb. 8) staat de Sint-Antoniussteeg rechtgetrokken. Dit zou volgens buurtbewoners in de jaren '70 gebeurd zijn.

Afb. 5: Detail uit de *Atlas der Buurtwegen* (ca. 1841) met situering van het onderzoeksterrein (rood). (Bron: Geopunt/QGis).

Afb. 6: Detail uit de *Vandermaelenkaart* (1853) met situering van het onderzoeksterrein (rood). (Bron: Geopunt).

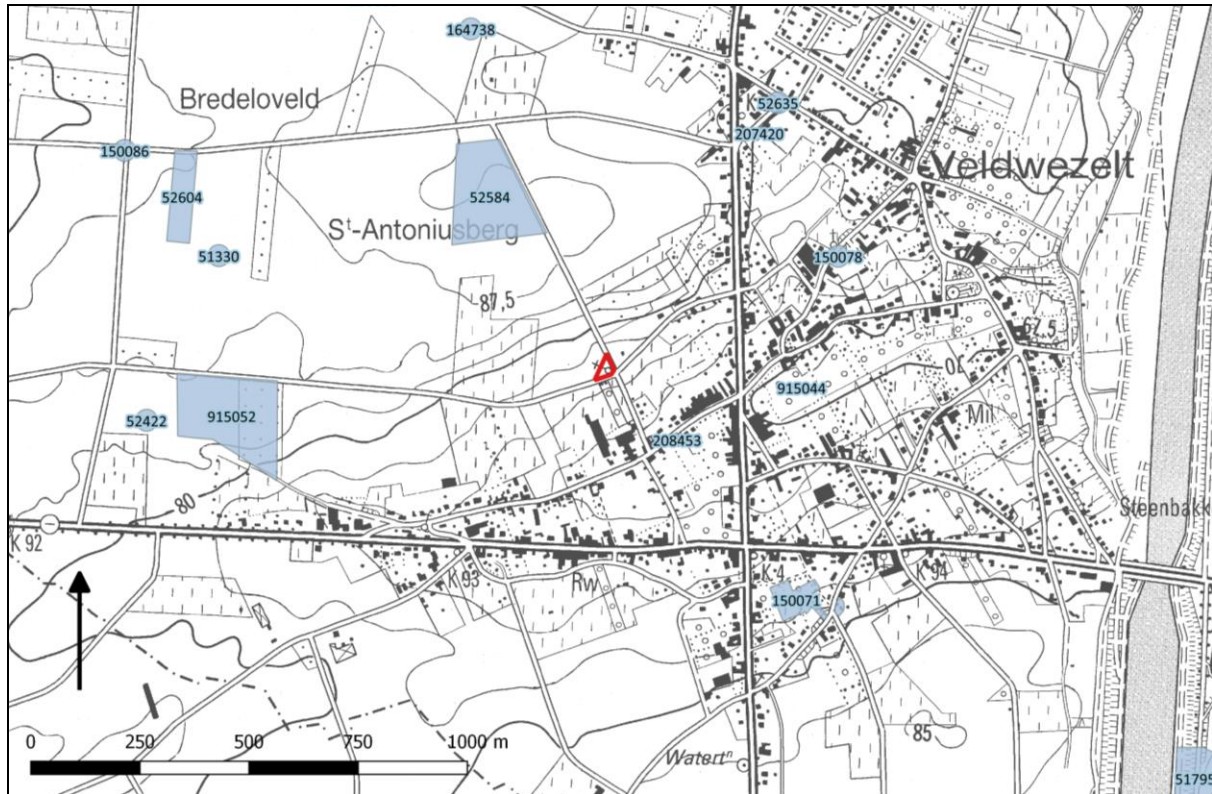

Afb. 7: Links: Topografische kaart uit 1939 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood). (Bron: Cartelius).

Afb. 8: Rechts: Topografische kaart uit 1981 met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood). (Bron: Cartelius).

1.3 Eerder archeologisch onderzoek

Uit het onderzoeksterrein zelf zijn geen archeologische vondsten gekend (Afb. 9). Dat de regio gedurende ruime tijd werd bewoond, wordt op basis van de omliggende CAI-vindplaatsen duidelijk.

Afb. 9: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van de omliggende vindplaatsen en het projectgebied (rood) (Bron: CAI/QGIS).

Ca. 460 m ten noorden van het terrein, op de top van de Sint-Antoniusberg, werd bij een veldprospectie (**CAI 52584**) een gebroken gepolijst bijl aangetroffen. Verder leverde de prospectie Romeinse dakpannen, enkele munten en een fibula op. Meer noordelijk werd bij een metaaldetectie ter hoogte van **CAI 164738** een bronzen Keltisch (?) ruiterfiguurtje, een 20ste eeuwse kogel en tal van onbepaalde metaalvondsten aangetroffen. Een ensemble uit de steentijd werd aangeduid ter hoogte van **CAI 150086**, 1,2 km ten noordwesten van het onderzoeksterrein. Bij een veldprospectie werd hier een groot ensemble lithisch materiaal (oa. geretoucheerde klingen, eindschrabbers, afslagen, klingschrabbers, fragment van een gepolijste bijl, klingen,...) gerecupereerd.

Uit de metaaltijden werden bij een vooronderzoek en opgraving aan de Hesestraat (**CAI 150071**), ca. 690 m ten zuidoosten van het projectgebied, meerdere sporen met aardewerk aangeduid. Tijdens het vooronderzoek bevatte een cirkelvormig grondspoor 23 ijzertijdscherven, een tweede vergelijkbaar spoor leverde 74 ijzertijdscherven op. Bij de opgraving werden nog zes (grote) vergelijkbare kuilen aangeduid. Mogelijk betreft het voorraadkuilen. Er zijn een aantal indicaties die een datering in de vroege midden-ijzertijd suggereren, zoals het hoge percentage besmeten aardewerk, het veelvuldig voorkomen van grote voorraadpotten en de versierde randen met vingertopindrukken. Verder werden zowel tijdens het vooronderzoek als tijdens de opgraving meerdere sporen aangeduid (o.a. een gracht, een veldoven,...) die mogelijk deel uitmaakten van een kampement ten tijde van één van de belegeringen van Maastricht.

Romeinse dakpannen werden bij een prospectie gerecupereerd ter hoogte van **CAI 51330**, 920 m ten west-noordwesten van het onderzoeksterrein. In de ruime omgeving van het onderzoeksterrein werden verder met **CAI 915052** (830 m ten westen), **CAI 52422** (1 km ten westen) en **CAI 51579** (1,6 km ten zuidoosten) drie locaties aangeduid die Romeinse vondsten opleverden. Er werd naast Romeins bouw materiaal ook een voorwerp in bladgoud, enkele munten en mesthandvatten, en aardewerk aangetroffen. Vlakbij de locatie aan

de Hesestraat werd bij verbouwingswerken Romeins aardewerk aangetroffen dat tot één of meerdere graven toebehoort heeft (**CAI 50120**).

In het centrum van Veldwezelt, in oostelijke richting, werden verder enkele losse vondsten aangetroffen. Het betreft een *bullae* of pauselijk zegel van paus Bonifatius IX (1389-1404) (**CAI 52635**) en enkele munten uit de 18de eeuw (**CAI 150078**). Uit de nieuwe tijd werd ter hoogte van **CAI 915044** een graf uit de 18de eeuw aangeduid. Mogelijk maakt dit graf deel uit van een massagraf behorende bij een *lazaret* of veldhospitaal ingericht naar aanleiding van de Slag van Lafelt en het beleg van Maastricht in 1748-1750. Ook 1,5 km in noordwestelijke richting werden ter hoogte van **CAI 52604** twee losse metaalvondsten (een kanonskogel en bronzen pistool) aangetroffen, die aan dezelfde slag kunnen gekoppeld worden.

5km zuidwaarts werden diverse sporen gevonden van vroeg- en midden-Romeinse woonstalhuizen met bijhorende (drink)poelen en twee waterputten werden aangetroffen (**CAI 151269** en **915015**, niet op kaart).¹⁶ Deze nederzetting was vermoedelijk gelegen aan een oost-west lopende Romeinse weg (ofwel de weg Tongeren-Maastricht, ofwel een parallel lopend *diverticulum* dat de nederzetting met de hoofdweg verbond).

Op 2km ten zuidoosten bevindt zich **CAI 51795**, de Neanderthalsite van Veldwezelt, alwaar minstens vier verschillende jachtkampen en een vuursteenextractie-site werden aangetroffen.¹⁷

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

Het onderzoek beoogt de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de locatie (aard, ouderdom, omvang, gaafheid en conservering van de archeologische sporen) vast te stellen en te evalueren, en de data te correleren met de resultaten van eerder archeologisch onderzoek. Hierbij dienen minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe verhoudt de site zich in zijn ruimere omgeving met betrekking tot de onderzochte periode(s)?

2.2 Verloop

Voorafgaande aan het onderzoek werd op naam van *Elke Wesemael (ARON bvba)* een vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving bij het *Agentschap Onroerend Erfgoed* aangevraagd. Deze vergunning werd op 10 februari 2016 afgeleverd onder het dossiernummer 2016/029. Een vergunning voor het gebruik van een metaaldetector werd afgeleverd onder dossiernummer 2016/029(2) en stond tevens op naam van *Elke Wesemael*.¹⁸ Verder werd een KLIP-aanvraag ingediend, teneinde de aanwezigheid van nutsleidingen te verifiëren.

Het onderzoek werd door *Patrick Reygel* en *Hanne De Langhe (ARON bvba)* uitgevoerd op 25 en 26 februari 2016. De kraan werd geleverd door *Crommen bvba*. *Elke Wesemael* volgde het project intern op. Het onderzoeksterrein werd bezocht door *Roger Driesmans (Crommen bvba)* op 25 februari. Tijdens dit bezoek werd nogmaals bevestigd dat er niet dieper mocht afgegraven worden dan de beoogde verstoring.

2.3 Methodiek

Conform de bijzondere voorwaarden werd machinaal gestart met het gescheiden afgraven van de teelaarde en het onderliggende colluvium. Over de volledige oppervlakte van de aan te leggen erosiepoel werd een archeologisch vlak aangelegd van 495m². Gezien de dikte van het colluvium werd het vlak overal op een diepte van ca. 1m onder het maaiveld aangelegd.

Het terrein, de aanwezige sporen en de bodemprofielen werden manueel opgeschoond, gefotografeerd, ingemeten met behulp van een GPRS en beschreven. Verder werd ook één spoor gecoupeerd, gefotografeerd en manueel ingetekend op schaal 1:20.

¹⁶ https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie/romeinse_tijd/bronnen/archeologisch/civiele_nederzettingen/landelijk/vlaanderen

¹⁷ <http://nieuws.kuleuven.be/node/5051>

¹⁸ Zie bijlage 10.

Bij de uitwerking van het onderzoek werden de profielen en coupes gedigitaliseerd en werd een databank opgesteld met een foto-, vondsten- en sporenlijst¹⁹. Tevens werd een georeferentieerd overzichtsplan²⁰ opgemaakt met daarop de werkput en locatie van de sporen.

3. Onderzoeksresultaten

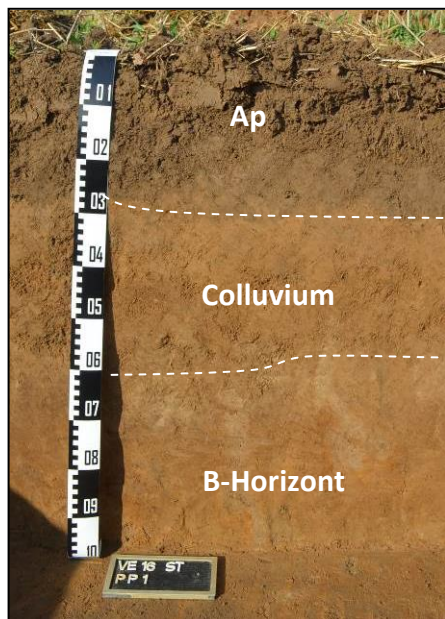
3.1 Gaafheid van het terrein

Afb. 10: Overzichtsfoto van het terrein.

In de zuidoostelijke hoek van het terrein, ter hoogte van PP2, werd enige verstoring in de bodemopbouw vastgesteld, vermoedelijk veroorzaakt bij de heraanleg van het kruispunt. De bovenliggende bouwvoor bevatte hier ook meer bouwpuin.

3.2 Bodemopbouw

Het onderzoeksterrein daalt van 75,92 m TAW in het noordwesten tot ca. 75,59 m TAW in het zuidoosten. Zoals reeds voorspeld via de bodemkaart, werd over het gehele terrein werd een Abp-bodem waargenomen, zijnde een droge bodem op leem zonder profielontwikkeling. Deze colluviale bodems bestaan uit leemmateriaal dat geërodeerd werd van de hoger liggende plateaugronden: met name de Sint-Antoniusberg in het noord-noordwesten.

Over het gehele terrein werd een bouwvoor (Ap-horizont) waargenomen met een dikte van ca. 30cm (afb. 11). Deze dekte een pakket colluvium af dat een dikte had van 40cm in het noordwesten en minimaal 1m in het zuidoosten. De exacte diepte van het colluvium kon hier niet gemeten worden gezien de verstoring diepte reeds bereikt werd. In het westen en noordwesten van het terrein was een B-horizont zichtbaar onder het colluvium (Afb. 12) op een diepte van ca. 60 cm onder het maaiveld.

Afb 11: Proefput 1 met aanduiding van de horizonten: bouwvoor, colluvium en de moederbodem.

¹⁹ Zie bijlages 4-6.

²⁰ Zie bijlage 7.

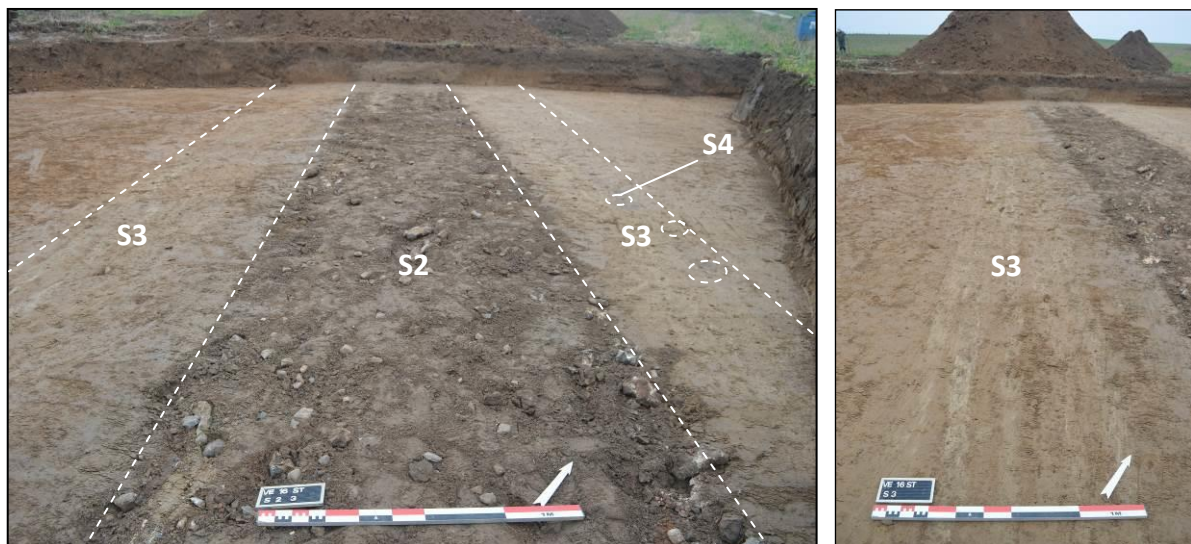

Afb. 12: Zicht op de textuur B-horizont in het westen van het terrein.

3.3 De archeologische sporen en vondsten

Tijdens het onderzoek werden 6 sporen geregistreerd. Het vondstensemble bestond voornamelijk uit metaalvondsten uit de bouwvoor, gedetecteerd met de metaaldetector. Verder werd nog in beperkte mate wat aardewerk aangetroffen.

De sporen betroffen enerzijds een recente veldweg met bijhorende karrensporen en een reeks paalkuilen, en anderzijds twee kuilen en één spoor van natuurlijke oorsprong²¹.

Afb. 13 (links)- 14 (rechts): met aanduiding van de veldweg (S2) en karrensporen (S3).

De karrensporen (S3) en de reeks recente paalkuilen (S4) liepen allen evenwijdig met de recente veldweg (S2) en horen bij elkaar. Ze behoren allen tot de semi-verharde weg die de voorloper was van de huidige Sint-Antoniussteeg en die ondermeer zichtbaar is op de *Ferrariskaart*, de *Atlas der Buurtwegen* en de *Vandermaelenkaart* (zie hoofdstuk 1.2). De sporen S2, S3 en S4 (Afb. 13 - 14) lagen in het pakket colluvium op een diepte van ca. 1 meter onder de bouwvoor en zijn NNW-ZZO georiënteerd. De half-verharde weg was 2 m breed en kon over een afstand van ca. 22m gevolgd worden. De bruingrijze leemvulling was vermengd met onregelmatige brokken silex en bevatte ook fragmenten steen, baksteen, houtskool, steenkool en enkele stukjes industrieel wit aardewerk.

De karrensporen, S3, liepen aan weerszijden parallel met S2 waardoor de weg een breedte van ca. 6m kreeg. Deze sporen hadden een witbeige tot lichtbruine zandleemvulling met een bijmenging van weinig spikkels houtskool. Verder werden in dit spoor 2 musketkogels, een koperen knoop, een bronzen gesp en een

²¹ S1 bleek bij nader onderzoek natuurlijk te zijn. Dit spoor wordt dus verder ook niet behandeld.

onbepaald loodfragment aangetroffen. Het noordwestelijk profiel van het terrein doorsneed de weg en karrensporen en toont ook duidelijk de vele spoellagen waarmee de weg doorheen de tijd werd opgevuld (Afb. 15). De diepe uitsnijding van de weg in het colluvium en de aanduiding van zijlingse hellingen langs de weg op de oude kaarten, wijzen erop dat we hier met een (gedeeltelijk) holle weg te maken hebben.

Afb. 15: Half-verharde weg S2 en karrensporen S3 in het noordwestelijk profiel van het terrein.

S4 bestaat uit een reeks op onregelmatige afstand van elkaar gelegen paalkuilen, die parallel lopen met S2 en ten noordoosten van deze weg liggen. De paalkuilen doorsneden ook de oudere karresporen. Hun bruinigrijze leemvulling bevatte weinig spikkels houtskool en soms resten van recent hout. Vermoedelijk behoorden deze palen tot een afrastering die langs de weg afliep.

Er werd dateerbaar materiaal aangetroffen in S2, S3 en S4, nl. de eerder vermelde post-middeleeuwse metaalfragmenten, industrieel wit aardewerk en fragmenten recent hout. De historische kaarten geven ook enige indicatie van de ouderdom van de sporen. De mogelijke aanwezigheid van het tracé vanaf de Ferrariskaart (cf. Afb. 4) geeft een oorsprong van minstens in de vroegmoderne periode aan. Ook op de topografische kaart van 1939 loopt de weg nog doorheen het onderzoeksgebied. Vermits de kaart van 1981 een rechtgetrokken Sint-Antoniussteeg aantoont, en enkele buurtbewoners konden melden dat de weg in de jaren '70 verlegd werd, kunnen we besluiten dat deze tot vrij recent nog in gebruik was. Het tracé, aangetroffen op ca. 1m diepte, dateert vermoedelijk uit de 18e-19e eeuw. Mogelijk bevindt er zich dieper nog één of meerdere oudere fase(s), maar dit kon niet onderzocht worden.

Het gebied in ruimere omgeving maakte deel uit van een proefgebied voor ruilverkaveling in 1969-1970. Vermoedelijk kan de hersituering van de Sint-Antoniussteeg in dit kader gedateerd worden.²²

Ten zuidwesten van dit tracé werden nog S5 en S6 aangetroffen. S5 en S6 zijn kuilen die in de B-horizont lagen met elk een beige leemvulling met lichtbruine vlekken. S5, een langwerpige ovale kuil van 1,7m x 40 cm, was NNO-ZZW georiënteerd en S6, een afgeronde rechthoek van 35 x 50cm, was N-Z georiënteerd. Enkel S5 werd gecoupeerd (Afb. 16) vanwege de beperking op de af te graven diepte. De coupe was komvormig, ca. 18cm diep en bevatte verder geen vondsten. De interpretatie en datering van beide sporen blijft dus onduidelijk.

Afb. 16: Coupe op spoor S5.

²² Akte 29/12/1969, VLM, informatie per e-mail door P. De Vis; <http://www.veldverkenners.be/uit-de-oude-doois-van-landbouwlanschap-naar-multifunctioneel-platteland>

In het colluvium rondom de omgeving van de weg werden nog enkele metaalvondsten gedaan met de metaaldetector: een musketkogel, een vingerhoed en beslag: allen post-middeleeuws te dateren. Ten slotte werden nog een tiental post-middeleeuwse metaalvondsten in de onmiddellijke omgeving en in de afgegraven grond van het terrein teruggevonden met de metaaldetector.

Conclusie

Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?

De aangetroffen archeologische resten omvatten een duidelijk bewaarde, deels-verharde weg van 2 meter breed uit de postmiddeleeuwse periode. Verder werden ook enkele parallel lopende karresporen en een reeks recente paalkuilen aangetroffen die ook gelijktijdig met de weg dateren. De ligging in het colluvium en de aangetroffen metaal en aardewerk vondsten maken duidelijk dat het wegdek op 1m diepte uit de 18e/19e eeuw dateert.

Verder werden nog twee onduidelijke sporen zonder vondsten aangetroffen.

Hoe verhoudt de site zich in zijn ruimere omgeving met betrekking tot de onderzochte periode(s).

Het vroegere tracé van de Sint-Antoniussteeg, dat op de historische kaarten zichtbaar is (o.a. *Ferrariskaart*, *Atlas der Buurtwegen*, *Vandermaelenkaart* en diverse topografische kaarten), kon op het terrein op basis van de aanwezige resten gereconstrueerd worden.

Er werden evenwel geen sporen aangetroffen die te verbinden zijn met de omgevingsvondsten uit de prehistorische of Romeinse periode.

Bibliografie

Baeyens L. (1968) Bodemkaart van België, Verklarende tekst bij het kaartblad Veldwezelt 93 E & Neerharen 94 W, I.W.O.N.L..

Bringmans, P.M.M.A. (2006) Multiple Middle Palaeolithic Occupations in a Loess-soil Sequence at Veldwezelt-Hezerwater, Limburg, Belgium (Meerdere Midden-Paleolithische bewoningsfasen in een loess-bodem sequentie te Veldwezelt-Hezerwater, Limburg, België), Doctoraatproefschrift, KULeuven.

Claes, S.; Frederickx, E.; Gullentops, F.; De Geyter, G. (2001) Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest: Kaartblad 34 Tongeren.

De Puydt, M. (2012) Archeo-rapport 123. Het archeologisch vooronderzoek aan de industriezone Op 't Reeck te Riemst, Kessel-Lo.

Vancampenhout K.; Langogr R.; Slaets J.; Buurman p.; Swennen R. en Deckers J. (2013) Paleo-pedological record of the Rocourt Pedosequence at Veldwezelt-Hezerwater (Belgian Pleistocene loess belt): part 1 – Evolution of the parent material, in: *Catena* 107.

Verstraelen, A.; Gullentops, F.; E. Paulissen; N. Vandenberghe (2000) Toelichtingen bij de quartairgeologische kaart, kaartblad 34, Tongeren.

Bijlages:

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Tijdstabel

Bijlage 4: Sporenlijst

Bijlage 5: Vondstenlijst

Bijlage 6: Fotolijst

Bijlage 7: Overzichtsplan

Bijlage 8: Ontwerpplan

Bijlage 9: Profielen en coupes

Bijlage 10: Vergunning

Projectcode:	VE - 16 - ST
Vindplaatsnaam	Lanaken, Sint-Antoniussteeg/Leonard Moorsstraat
Opdrachtgever:	Crommen bvba Industrielaan 102-104 3730 Hoeselt
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	Aron bvba
Vergunninghouder:	Elke Wesemael
Dossiernummer vergunning:	2016/029 en 2016/029(2)
Begin vergunning:	10 februari 2016
Einde vergunning:	Einde der werken
Aard van het onderzoek:	Archeologische begeleiding
Begindatum onderzoek:	25 februari 2016
Einddatum onderzoek:	26 februari 2016
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Lanaken
Deelgemeente:	Veldwezelt
Adres:	Sint-Antoniussteeg, Leonard Moorsstraat
Kadastrale gegevens:	5A 402b (deel)
Coördinaten:	X: 238124 Y: 173365
Totale oppervlakte:	495 m ²
Te onderzoeken:	495 m ²
Onderzochte oppervlakte:	495 m ²
Bodem:	Abp
Archeologisch depot:	Gemeente Lanaken Jan Rosierlaan 1 3620 Lanaken

Bron: <https://www.dov.vlaanderen.be/bodemverkenner>, GDI-Vlaanderen, © NGI

Afb: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische opgraving: Lanaken, Sint Antoniussteeg, (erosiebestrijdingsproject)
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied:	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten? - Hoe verhoudt de site zich in zijn ruimere omgeving met betrekking tot de onderzochte periode(s).
Geplande werkzaamheden:	De aard van de werken betreffen de aanleg van een dam en erosiepoel de totale oppervlakte betreft ca. 495 m ² .
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
Ijzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

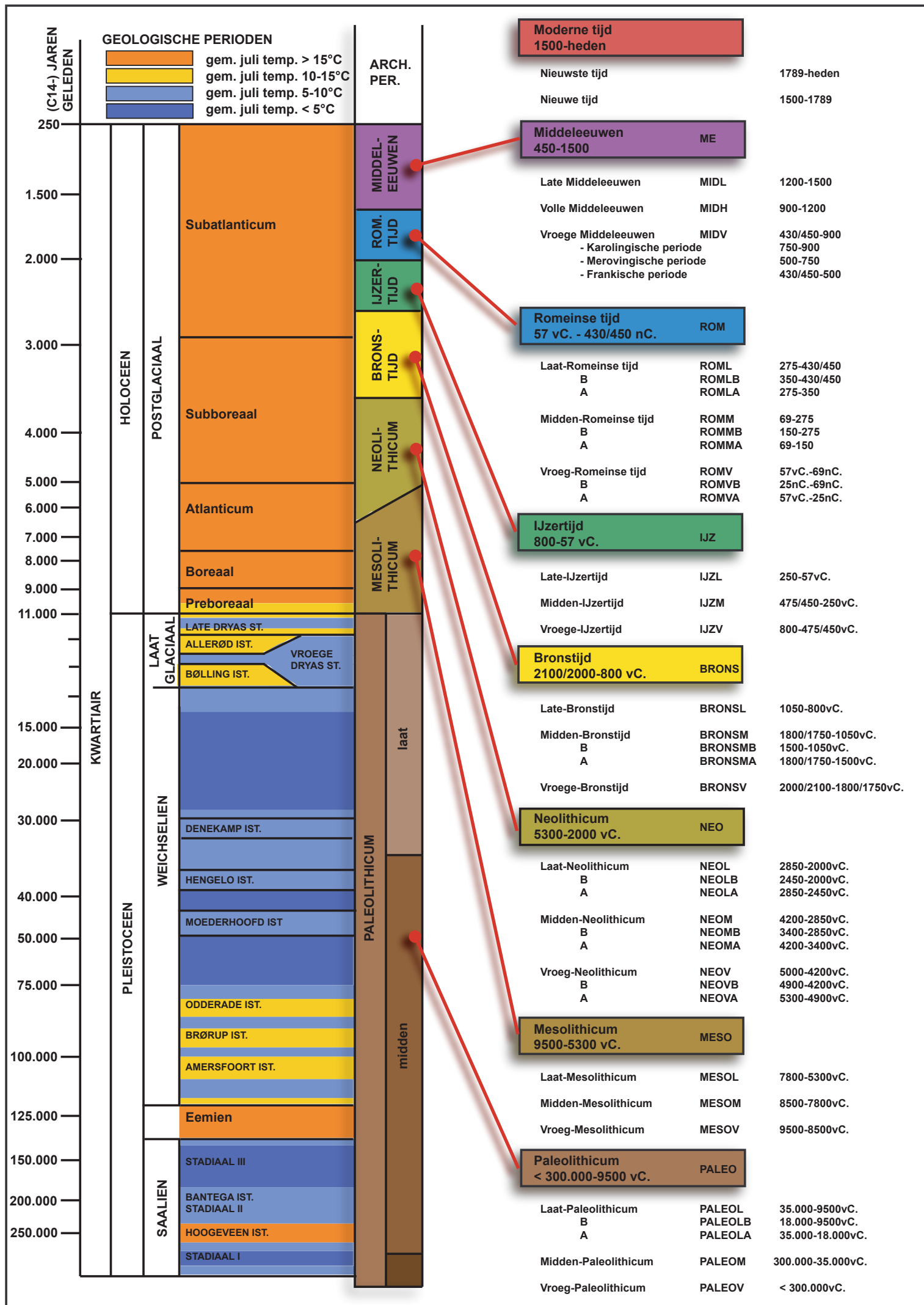
Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL-TG3
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Lowlands (ROM)	LOW
Witbakkend (MIDP)	WIT

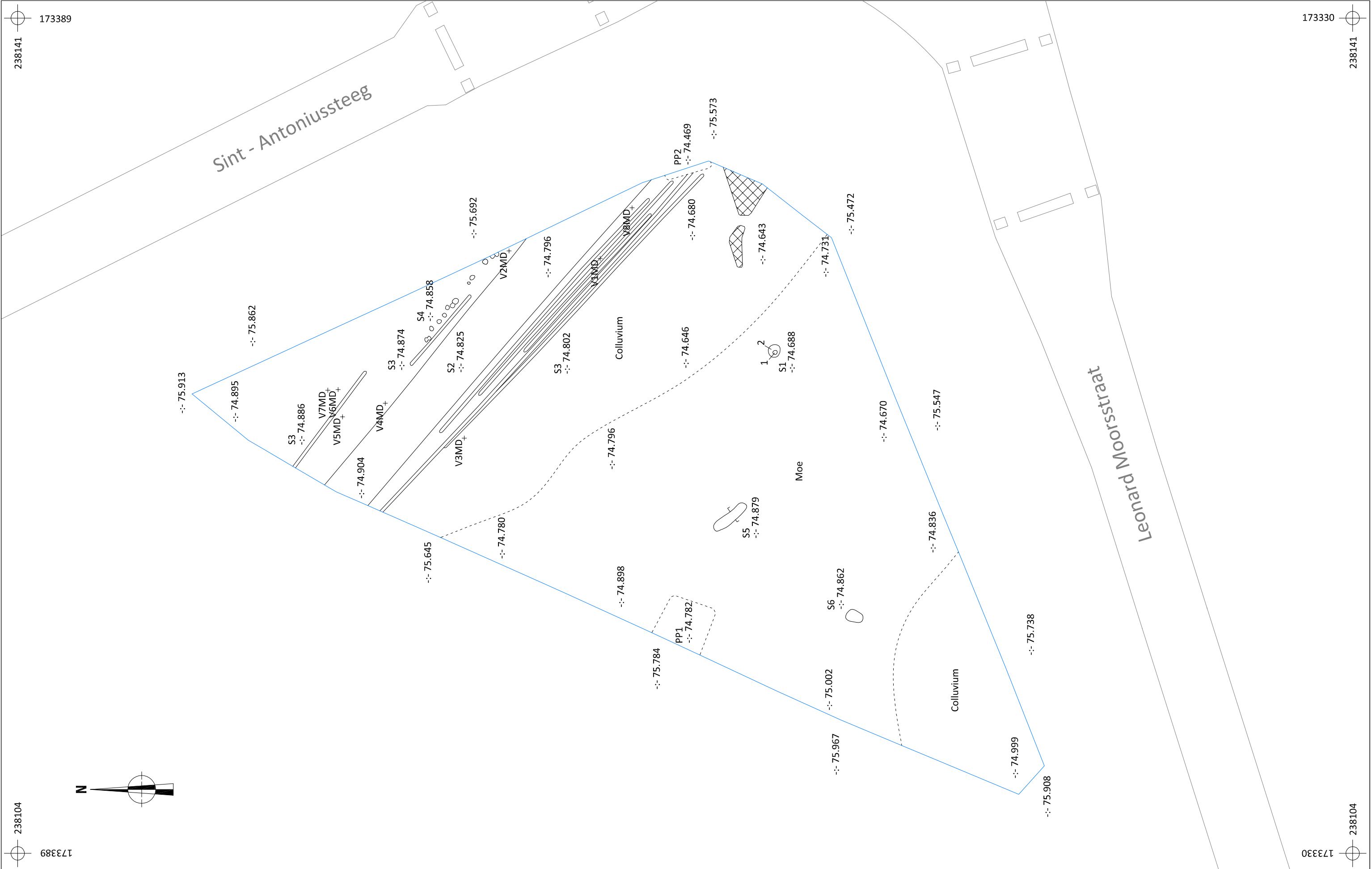

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
1	0	1	1	ONWAAR	Natuurlijk	Leek een kern (1.1) te hebben, maar bleek bij nader onderzoek een natuurlijk spoor	Rond	0,3 x 0,4	/	/	/	/	/	in B-horizont	/
2	1	1	1	ONWAAR	Weg	Recente veldweg. Vertrekt onder BV, ligt in coll. Bevat rec. AW (IND WI), deels verhard met silex, karrensporen (S3) aan beide zijden, in profiel ook greppels zichtbaar, opgevuld met spoellagen	Langwerpig	2 breed	BR GR VL BEI	Le+ Si (v) , St (w) , Ba (w) , Me (w) , Hk (w) , Sk (w)	NW - ZO	MIDP	MIDP	in coll. En = S3	/
3	1	1	1	ONWAAR	Karrenspoor	lopen evenwijdig met S2 (zie ook PP2)	Langwerpig	2 x 2 breed	WI BEI LL BR	ZaLe, Le, Sp Hk (w)	NW - ZO	MIDP	MIDP	= S2	/
4	1	1	1	ONWAAR	Reeks recente paalkuilen	lopen evenwijdig met S2, 3; ten NO van S2, Bevatten nog rec. Hout. Pp onregelm. Afstand	Onregelmatig	Ca. 0,2 diam.	BRGR VL BEI	Le + Sp Hk (w)	NW-ZO	MIDP	MIDP	jonger dan S3	/
5	1	1	1	WAAR	Kuil	/	Langwerpig	1,7 x 0,40	BEI VL BR	Le	NW-ZO	ONBEP	ONBEP	in B-horizont	/
6	1	1	1	ONWAAR	Kuil	/	Afgeronde rechthoek	0,35 x 0,50	BEI VL BR	Le	N-Z	ONBEP	ONBEP	in B-horizont	/
1	1	1	1	ONWAAR	Natuurlijk	Leek kern van paalkuil maar is natuurlijk	/	/	GE GR VL BR	Le + ROE (w)	/	/	/	in B-horizont	/
1	2	1	1	ONWAAR	Natuurlijk	Leek kuil van paalkuil maar is natuurlijk	/	/	GE BEI VL OR BR	Le + ROE (w)	/	/	/	in B-horizont	/

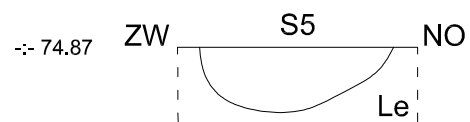
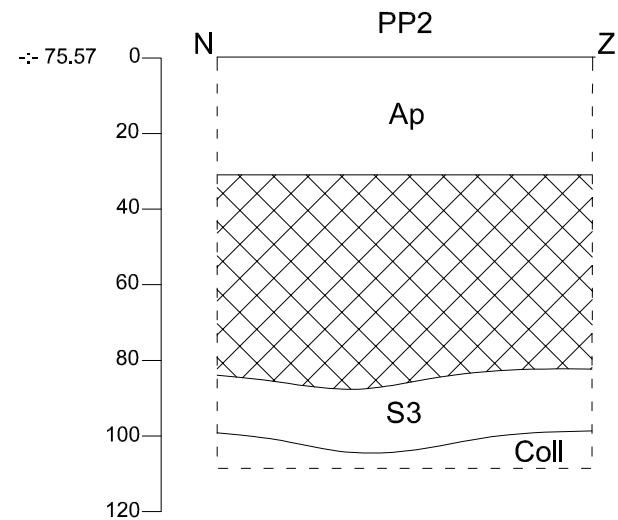
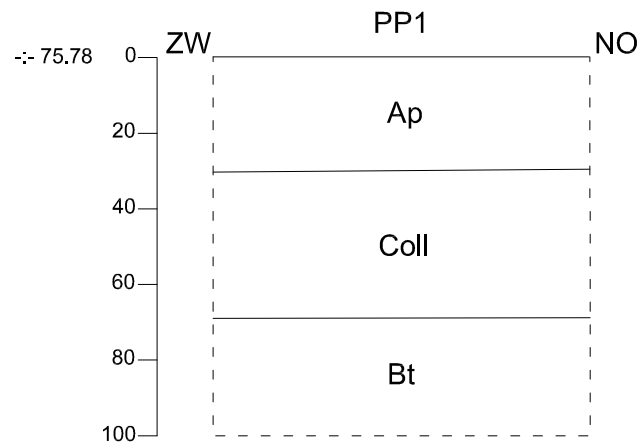
Vondstnr	WP	Vlak	Spoornr	Laag	Periode	Materiaal	Soort	Vorm	Type	R	W	B	F	MAI	Opmerkingen
1	1	1	3	1	POSTROM	MET	CU	Knoop	/	0	0	0	0	1	MD
2	1	1	3	1	POSTROM	MET	PB	Musketkogel	/	0	0	0	0	1	MD
3	1	1	0	1	POSTROM	MET	PB	Musketkogel	/	0	0	0	0	1	MD, in coll.
4	1	1	3	1	POSTROM	MET	PB	/	/	0	0	0	0	1	MD
5	1	1	3	1	POSTROM	MET	BR	Gesp	/	0	0	0	0	1	MD
6	1	1	0	1	POSTROM	MET	CU	Vingerhoed	/	0	0	0	0	1	MD, in coll.
7	1	1	0	1	POSTROM	MET	BR	Beslag	/	0	0	0	0	1	MD, in coll.
8	1	1	3	1	POSTROM	MET	PB	Musketkogel	/	0	0	0	0	1	MD
9	1	1	2	1	POSTROM	AW	IND WIT	/	/	2	2	0	0	4	/
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	Vingerhoed	/	0	0	0	0	1	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	Beslag	/	0	0	0	0	7	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	PB	Zegel	/	0	0	0	0	6	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	munt	/	0	0	0	0	15	MD, stortvondst. Recente onleesbare muntvondsten
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	Beslag	/	0	0	0	0	1	MD, stortvondst. Gekleurd, bloemvorm
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	Onbepaald	/	0	0	0	0	1	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	ST	/	Onbepaald	/	0	0	0	0	1	MD, stortvondst, mogelijk mesheft
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	Mesheft	/	0	0	0	0	1	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	BR	Smeltrest	/	0	0	0	0	1	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	PB	Onbepaald	/	0	0	0	0	2	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	Knoop	/	0	0	0	0	3	MD, stortvondst
10	/	/	0	0	POSTROM	MET	CU	kogelhuls	/	0	0	0	0	2	MD, stortvondst

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
0314	Werkfoto	1	/	overzicht terrein vooraf	ZO	/
0315	Werkfoto	1	/	overzicht terrein vooraf	ZO	/
0316	Werkfoto	1	/	overzicht terrein vooraf	O	/
0317	Profiel	1	/	profiel PP1	OZO	/
0318	Profiel	1	/	profiel PP1	OZO	/
0319	Profiel	1	/	profiel PP1	OZO	/
0320	Profiel	1	/	profiel PP1	OZO	/
0321	Profiel	1	/	profiel PP2	W	/
0322	Profiel	1	/	profiel PP2	W	/
0323	Profiel	1	/	profiel PP2	W	/
0324	Profiel	1	/	profiel PP2	W	/
0325	Werkfoto	1	/	bodem B-horizont	/	/
0326	Werkfoto	1	/	bodem B-horizont	/	/
0327	Werkfoto	1	/	bodem B-horizont	/	/
0328	Detail	1	1	S1 bovenaanzicht	ZW	/
0329	Detail	1	1	S1 bovenaanzicht	ZW	/
0330	Detail	1	1	S1 bovenaanzicht	ZW	/
0331	Werkfoto	1	/	werken	ZZO	/
0332	Werkfoto	1	/	werken	ZZO	/
0333	Werkfoto	1	/	werken	ZZO	/
0334	Werkfoto	1	/	werken	ZZO	/
0335	Werkfoto	1	/	werken	ZZO	/
0336	werkfoto	1	/	werken	ZO	/
0337	Werkfoto	1	/	werken	OZO	/
0338	Werkfoto	1	/	werken	O	/
0339	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S2,3,4 bovenaanzicht + profiel	ZO	/
0340	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S2,3,4 in WP	ZZO	/
0341	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S 2,3,4 bovenaanzicht + profiel	ZO	/
0342	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S 2, 3, 4 deel bovenaanzicht + profiel (dichtbij)	ZO	/
0343	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S2,3,4 bovenaanzicht	NW	/
0344	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S2,3,4 bovenaanzicht	NW	/
0345	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S2,3,4 bovenaanzicht	NW	/
0346	Overzicht	1	2,3,4	overzicht S2,3,4 bovenaanzicht	ZO	/
0347	Detail	1	2,3 (+4)	detail S 2, 3	ZO	/
0348	Detail	1	2,3 (+4)	detail S2,3	ZO	/
0349	Detail	1	2,3 (+4)	detail S2,3	ZO	/
0350	Detail	1	2,3 (+4)	detail S2,3	ZO	/
0351	Detail	1	3	S3 bovenaanzicht	ZO	/
0352	Detail	1	3	S3 bovenaanzicht	ZO	/
0353	Detail	1	3	S3 bovenaanzicht	ZO	/
0354	Profiel	1	2,3	profiel S2 en S3 (karrenspoor)	ZO	/
0355	Profiel	1	2,3	profiel S2 en S3 (karrenspoor)	ZO	/
0356	Profiel	1	2,3	profiel S2 en S3 (karrenspoor)	ZO	/
0357	Profiel	1	2,3	profiel S2 en S3 (karrenspoor)	ZO	/
0358	Profiel	1	2,3	profiel S2 en S3 (karrenspoor)	ZO	/
0359	Overzicht	1	3 (2)	overzicht met s 3 en 2	ZO	/
0360	Overzicht	1	3 (2)	overzicht met s 3 en 2	ZO	/
0361	Overzicht	1	3 (2)	overzicht met s 3 en 2	ZO	/
0362	Overzicht	1	1	overzicht met s1	ZZO	/
0364	Overzicht	1	1	overzicht met s1	ZZO	/
0365	Overzicht	1	1	overzicht met s1	ZZO	/
0366	Overzicht	1	/	overzicht	ONO	/
0367	Overzicht	1	/	overzicht	ONO	/
0368	Overzicht	1	/	overzicht	ONO	/
0369	overzicht	1	/	overzicht	ZZW	/
0370	Overzicht	1	/	overzicht	ZZW	/
0371	Overzicht	1	/	overzicht	ZZW	/
0372	Werkfoto	1	/	overzicht terrein nadien	ZW	/
0373	Werkfoto	1	/	overzicht terrein nadien	ZW	/
0374	Werkfoto	1	/	overzicht terrein nadien	ZW	/
0375	Werkfoto	1	/	overzicht terrein nadien	W	/
0376	Overzicht	1	/	overzicht terrein nadien	NW	/
0377	Overzicht	1	/	overzicht terrein nadien	NNW	/
0378	Overzicht	1	/	overzicht terrein nadien	N	/
0379	Detail	1	4 (+2,3)	bovenaanzicht S4	ZO	/
0380	Detail	1	4 (+2,3)	bovenaanzicht S4	ZO	/
0381	Detail	1	4 (+2,3)	bovenaanzicht S4	ZO	/
0382	Detail	1	4	detail S4	ZO	/
0383	Detail	1	4	detail S4	ZO	/
0384	Detail	1	5	bovenaanzicht S5	ZO	/
0385	Detail	1	5	bovenaanzicht S5	ZO	/

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
0386	Detail	1	5	bovenaanzicht S5	ZO	/
0387	Detail	1	6	bovenaanzicht S6	Z	/
0388	Detail	1	6	bovenaanzicht S6	Z	/
0389	Detail	1	6	bovenaanzicht S6	Z	/
0390	Profiel	1	2, 3	profiel S2 en S3 (karrenspoor)	ZO	/
0391	Coupe	1	5	coupe S5	ZO	/
0392	Coupe	1	5	coupe S5	ZO	/
0393	Coupe	1	5	coupe S5	ZO	/
0394	Coupe	1	5	coupe S5	ZO	/
0395	Werkfoto	1	5	Coupe S5 ingekrast	ZO	/

	VE-16-ST		Onderwerp	Datum	Legende						
			Overzichtsplan		Februari 2016			Spoorcontouren		Coupehaken	
	Veldwezelt - Sint-Antoniussteeg		Schaal	0 7,5 m		S1	Spoornummer	V1	Vondstnummer		
			1 : 150				1	Laagnummer	-:- 74.508	Absolute hoogte (in m TAW)	

VE-16-ST

Onderwerp

Datum

Legende

Profielen en coupe

Februari 2016

Rand coupe

Coll

Colluvium

Veldwezelt -
Sint-Antoniussteeg

Schaal

1 : 20

0

1 m

Ap

Teelaarde

-74.50

Absolute hoogte
(in m TAW)

Bt

Textuur
B-horizont

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Mevr. Petra DRIESEN
Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2016/029(2)

bijlagen

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

Datum

10 FEB. 2016

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector** in de gemeente Lanaken met adres Sint-Antoniussteeg/Leonard Moorsstraat, kadastraal gekend als afdeling 5, sectie A, percelen 402B (partim), van 09 februari 2016 tot einde der werken.

Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 21 januari 2016.

BESLISSING

Een **vergunning** voor het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen wordt verleend aan **WESEMAEL Elke** voor bovenvermelde aanvraag.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, beschikt Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.*

Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en -methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische opgraving, waarvoor een vergunning verleend werd aan **WESEMAEL Eike** met nummer **2016/029**.

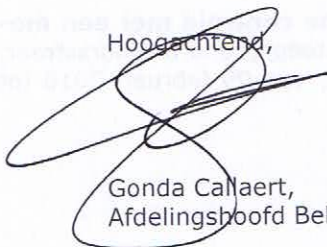
Uit de opgave van de aard van de detector (**White's PRIZM III SL**) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Steven Mortier, via steven.mortier@rwo.vlaanderen.be of +32 2 553 16 26.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda Callaert,
Afdelingshoofd Beheer

AANGETEKEND

ARON bvba
t.a.v. Mevr. Elke WESEMAEL
t.a.v. Mevr. Petra DRIESEN
Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
2016/029

bijlagen
1

vragen naar / e-mail
steven.mortier@rwo.vlaanderen.be

telefoonnummer
+32 2 553 16 26

datum
10 FEB. 2016

betreft: **Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische opgraving** in de gemeente Lanaken met adres Sint Antoniussteeg/Leonard Moorsstraat, kadastraal gekend als afdeling 5, sectie A, percelen 402B (partim), van 09 februari 2016 tot einde der werken.

Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft bovenvermelde vergunningsaanvraag ontvangen op 21 januari 2016.

BESLISSING

Een **vergunning** tot het uitvoeren van de vermelde archeologische opgraving wordt verleend aan **WESEMAEL Elke** voor bovenvermelde aanvraag.

MOTIVATIE

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed, vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de VCOE wenst in te winnen.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.* In artikel 6 § 2 staat: *Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.* Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en -methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingsservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake archeologische opgravingen op landelijke sites in leembodems.

De archeologische opgraving is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door de aanleg van een dam en erosiepoel.

Gezien het voorgestelde personeelsplan, de voorziene financiering en de vooropgestelde uitvoeringstermijn, zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische opgraving uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde opgravingsstrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via *ARON RAPPORT* tegen 24 dagen na einde veldwerk voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

De vergunning wordt verleend mits in acht name van art. 15 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, **dat stelt dat de vergunninghouder die rechtstreeks voor deze opgraving verantwoordelijk is deze ook daadwerkelijk op het terrein leidt**, en mits in acht name van de algemene voorwaarden uit artikel 14 § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, en de hierna volgende bijzondere voorwaarden:

BIJZONDERE VOORWAARDEN

Conform art. 14 § 2 van het archeologiebesluit hebben de bijzondere voorwaarden bepaald in de prospectievergunning voorrang op de algemene voorwaarden bepaald in art. 14 § 1. Daar waar de in deze vergunning bepaalde voorwaarden afwijken van de minimumnormen, hebben de **bijzondere voorwaarden voorrang**. Wanneer de bijzondere voorwaarden bijkomende verplichtingen opleggen ten opzichte van de minimumnormen, vervangen deze de minimumnormen niet maar vormen ze **bijkomende vereisten**. Indien de vergunninghouder door omstandigheden genoodzaakt is om af te wijken van de onderstaande methoden of andere beslissingen moet nemen die van wezenlijk belang kunnen zijn voor het verdere onderzoek, dient dit vooraf voorgelegd te worden aan de opdrachtgever en aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de (inter)gemeentelijke dienst waaraan de bevoegdheid voor archeologie is toegewezen. Beslissingen hierover worden schriftelijk bevestigd door het agentschap Onroerend Erfgoed via brief of in een goedgekeurd werfverslag en verantwoord in het rapport.

Contactgegevens agentschap Onroerend Erfgoed Limburg

Contactpersoon:	Ingrid Vanderhoydonck
Contactgegevens:	Ingrid.vanderhoydonck@rwo.vlaanderen.be 0473 94 39 28
Contactgegevens indien afwezig:	Annick Arts Annick.arts@rwo.vlaanderen.be
Referentie:	4.002/73042/99.101

Contactgegevens Zolad+

Contactpersoon:	Tim Vanderbeken
Contactgegevens:	0473-964880

Randvoorwaarden

De opgraving moet worden uitgevoerd in goede terreinomstandigheden. Dit betekent o.m. dat:

- de weersomstandigheden dermate zijn dat ze een goede waarneming toelaten. De vergunninghouder voorziet een scenario voor het geval de opgraving moet worden uitgesteld omwille van slechte weersomstandigheden.
- de vergunninghouder doet een voorstel de veldstrategie aan te passen indien de terreinomstandigheden dit vereisen.
- bij een langdurige opschorting (>1 maand) door de vergunninghoudende archeoloog maatregelen voorgesteld worden om de degradatie van alle aanwezige sporen tegen te gaan.
- de opgravingszone visueel en/of fysiek is afgescheiden van andere zones waar werken uitgevoerd worden.
- de vergunninghouder een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.
- de werf is ingericht conform de vigerende wetgevingen inzake arbeid, bodemverzet en veiligheid.

